

Objavte Zabudnutý vesmír

O zbierke poviedok Antona Stiffela sa hovorí už dávno a osobne si myslím, že túžobné čakanie nás, fanúšikov, bolo až prídlhé. Mám však o to väčšiu radosť, že jeho poviedky dozreli na vydanie a vďaka vydavateľstvu Hydra sa dostávajú do rúk čitateľom v súbornom knižnom diele.

Prvý raz nás Tono nechal prejsť bránou a dotknúť sa jeho duše v roku 1998 v druhom čísle časopisu *Fantázia* a cyklus s názvom *Zabudnutý vesmír* sa začal rozrastať, až sa z neho napokon stal rozsiahly a prepracovaný svet. Nech sa páči, máme ho tu.

Priznám sa, z fantastických žánrov mám najradšej práve sci-fi. Najviac takú, kde hrá svoju úlohu širo-šíry vesmír, technika a mimozemšťania. Vychovaný seriálmi ako napríklad *Star Trek*, *Vesmírna loď Galaktika* a *Babylon 5* som s očarením privítal Tonov štýl, v ktorom dáva veľký dôraz nielen na príbeh, ale aj na uveriteľnosť a presnosť techniky a vedy vesmíru, v ktorom sa jeho príbehy odohrávajú. Záleží mu na tom, aby pasovali skrutky, motory vesmírnych stíhačiek ťahali správnym smerom, dráhy planét a satelitov sa nevychyľovali, ale aj na tom, aby virtuálna realita mala svoje pravidlá a umelá inteligencia svoje hranice. Predstavuje aktuálne vedecké poznatky a rozširuje naše obzory. Robí presne to, čo pravá science fiction robiť má, a k tomu ešte niečo navyše.

Tono Stiffel do slovenskej fantastiky vrátil lásku, romantiku, vzťah muža a ženy (ba aj lásku ktorá prekonáva svetelné vzdialenosti) na pozadí veľmi dobre zvládnutých hard-SF kulís. Našej generácii pripomenul, a mladým čitateľom predstavuje, štýl slovenských románov z polovice 80. rokov, ktoré boli vydané v edícii *Stopy: Kolónia Lambda Pi* od Jozefa Repka a *Drion opúšťa Zem* Václava Klička. Tono kráča v ich šlapajach, áno, doslova v ich Stopách, a keby táto

edícia dodnes existovala, celkom určite by bol do nej právom zaradený. Tonove poviedky spočiatku niesli znaky young adult, vznikali však pätnásť rokov predtým, než sa u nás tento pojem vôbec objavil.

Jedným zo základných kameňov tvorby Tona Stiffela sú láska a humanizmus. Často je hýbateľom udalostí v jeho príbehoch žena, konanie mužských hrdinov väčšinou vyplýva zo stretnutia, či doslova očarenia ženskou postavou. Ostatne, tak to býva aj v reálnom živote, nie?

To, akým spôsobom prepája najdôležitejšie črty svojich textov, no zároveň také odlišné javy – lásku a techniku –, je však v slovenskom literárnom kontexte jeho originálny trademark.

Napriek tomu, že možno nie je prvým či jediným slovenským autorom sci-fi, ktorého príbehy sa odohrávajú aj vo virtuálnej realite, celkom určite je virtuálny svet, ktorý vytvoril, najprepracovanejší. To možno povedať aj o celom Zabudnutom vesmíre a jeho hlavnej i vedľajšej dejovej línii, kde sa to len tak hemží krížiacimi sa odkazmi na hrdinov a udalosti medzi jednotlivými poviedkami.

Anton Stiffel je v našom literárnom prostredí špeciálny zjav. Bol úspešný v mnohých súťažiach (Cena Gustáva Reussa, Cena Karla Čapka, Cena slovenských fanúšikov fantastiky Istron a i.), publikoval v časopisoch (Fantázia, Kométa) a čitatelia sa s každou novou uverejnenou poviedkou dožadovali ďalších a ďalších príbehov z jeho sveta. Bol zaradený aj do antológií – na Slovensku *Krutohlav* a *Zárodky hviezd*, v Česku *Mlok*, *Fantázia – To nejlepší a ještě něco navíc* či *Capricorn 70* a v Poľsku *Zachowuj się, jak porządny trup* (Správaj sa ako poriadna mŕtvola). V roku 2002 bol spoluautorom zbierky poviedok *Mozaika różnobeżnych ciest*, ktorá je v súčasnosti beznádejne vypredaná.

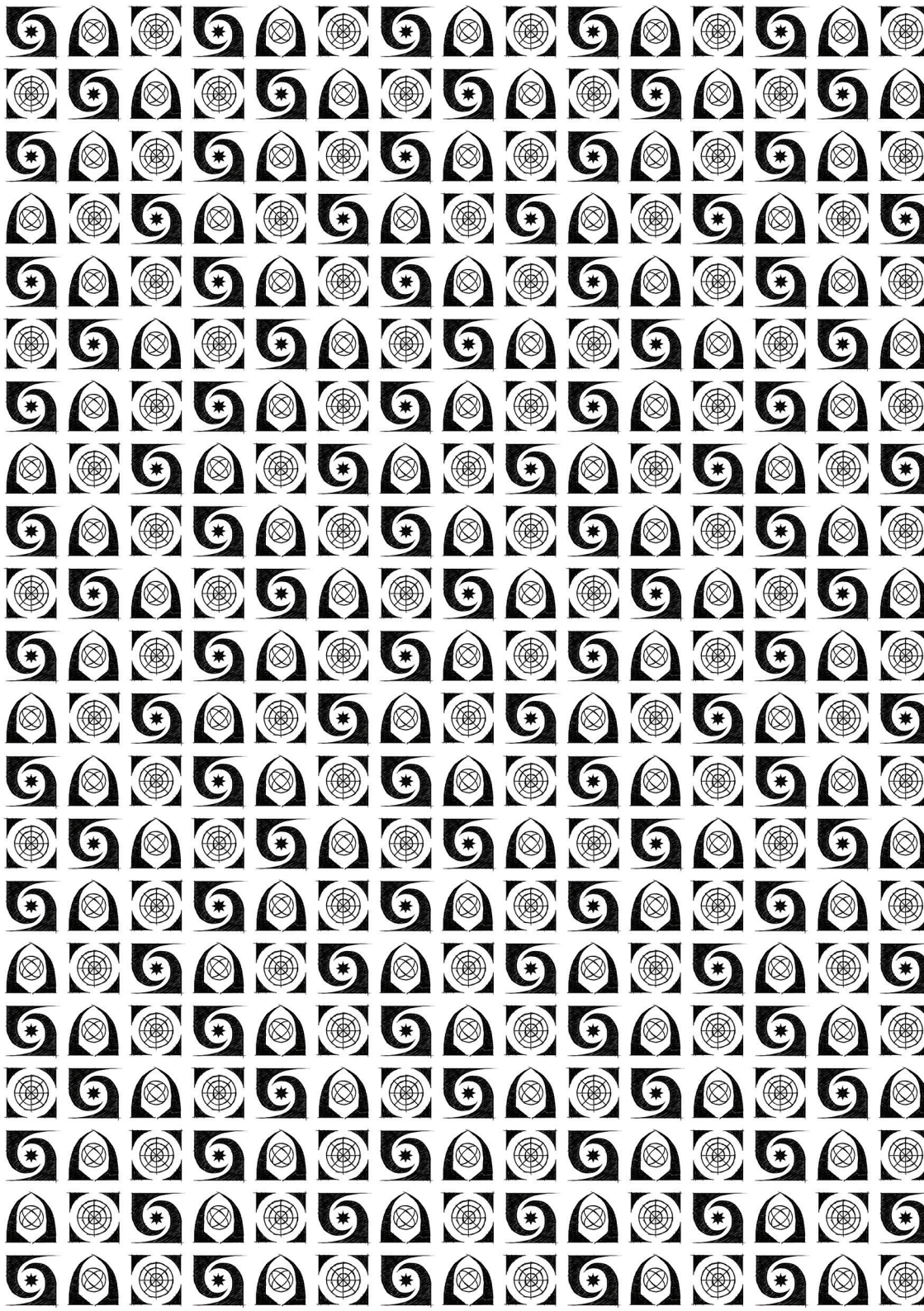
Aj keď technika a vesmír sú vo svojej podstate studené, Tonove poviedky vás nenechajú chladných. Teplo do nich vnáša všetko to, čo robí ľudstvo ľudstvom aj vo vzdialenom vesmíre – láska, priateľstvo a porozumenie.

Teraz máte možnosť jeho Zabudnutý vesmír navštíviť, prejsť Bránou, ktorú na idyllickej Letnej planéte zanechali neznámi Cudzinci, a začítať sa do najprepracovanejšieho fantastického sveta, aký ponúka slovenská sci-fi.

Ivan Alakša, Fantázia

prejdi bránou a dotkni
sa mojej duše

Konrí zob bola celkom obyčajná rastlina s krátkymi, červenkastými, trochu zvlnenými listami a malými svetlozelenými bobuľami. Korene, stonka aj listy boli neškodné, ale bobule obsahovali trianicín. Bola to vysokoúčinná látka, ktorá sa používala na otravu malých hlodavcov alebo ako prímes do rôznych domácich liekov.

Anyss dúfala, že keď zje dostatočné množstvo bobúľ, už nikdy sa neprebudí do toho podlého sveta, v ktorom vyhasli všetky jej nádeje. Skoro polovicu obehu netrpezlivo čakala, kým začnú bobule dozrievať a potom ich chodila v noci tajne zbierať k neďalekému močiaru.

Teraz sedela v malej komôrke svojho domčeka, ktorý jej postavil otec k štrnástim obehom. Komôrka bola presiaknutá vôňami sušeného ovocia, zeleniny a bylín na čaj. Pred sebou mala plnú misku dozretých plodov a veľký pohár vody so sladkým sirupom, ktorou sa ich chystala zapíjať. Jediné, čo jej ešte chýbalo, bola odvaha.

Bol neskorý večer a matka s otcom už dávno zaspali. Predpokládala, že až do rána ju nebude nikto hľadať.

Váhavo si do úst vložila prvú hrst bobúľ, prehltila ich a rýchlo zapila vodou. Mali zvláštnu, spolovice horkú, spolovice kyslú chuť, ktorú však rýchlo prekryla sladká príchuť sirupu. Dlho nerozmýšľala a začala do seba hádzať jednu hrst za druhou, až kým nebola miska úplne prázdna. Pohár s vodou vypila až do dna. V bruchu najprv zacítila slabý tlak, spôsobený množstvom vypitej vody, no onedlho ho vystriedal príjemný pocit tepla, šíriaci sa od žalúdka. Viečka sa jej začali proti jej vôli zavierať a v posledných zábleskoch stále viac a viac zahmleného vedomia si ešte stihla uvedomiť, že už nikdy nebude mať silu ich otvoriť.

Tom nesmierne túžil po spánku, ale zavrieť viečka sa neodvažoval. Keby to urobil, otvoril by ich až na druhom svete. Aby nezaspal, rozhrýzol si pery do krvi a keď sa mu do rán dostal pot, v ktorom sa doslova kúpala, štípavá bolesť ho trochu prebrala.

Ťažký útočný krížnik, ktorý ich mal už dávno vyzdvihnúť, sa niekde stratil. Možno ho dostali Satelitania, ale možno sa ešte stále schovával v hĺbinách Pásu a vyčkával. Dostať ich odtiaľto mohol iba on, pretože mal stále dostatok energie na podpriestorové spojenie s HP bránou pri základni. Tá jediná bola schopná otvoriť hyperpriestorový prienik v takej blízkosti gravitačného vplyvu Pásu. Ak padol krížnik, už teraz sú všetci pravdepodobne mŕtvi. Poznal svojho veliteľa natoľko, aby sa nemusel obávať, že tu na nich zabudol.

Niekde sa stala chyba.

V tomto kvadrante mali byť nasadení do niekoľkých rýchlych akcií a potom ich mala vystriedať ďalšia stíhacia jednotka zo základne pri Trinite. Od poslednej akcie však prešla už celá večnosť a nikto z Trinity sa neukazoval. Veliteľ tam poslal dve stíhačky, ktorým predtým do energočlánkov dotankoval trochu z energetických rezerv krížnika, aby boli schopné komunikovať so základňovou bránou. Tá im otvorila ďaleko za hranicami Pásu maličký hyperprienik. Mali pri Trinite zistiť, čo sa deje, a prísť podať hlásenie. Vrátila sa však len jedna zo stíhačiek, úplne rozbitá a s ťažko zraneným pilotom, ktorý zomrel skôr, ako stačil niečo objasniť. Veliteľ mal dosť rozumu, aby tam už nikoho ďalšieho neposielal. Nepříjemným faktom ale bolo, že skoro všetko sa minulo: palivo, energia, munícia, vzduch aj endomorfin na udržanie zvýšenej vnímavosti.

Začínal mať zlý pocit, že boli obetovaní pre nejaké vyššie ciele, ktoré nikdy nedokáže pochopiť.

Jeho stíhačka držala pohromade už iba silou vlastnej vôle – chýbal jej pravý dolný motor a ďalšie dva mala poškodené, takže štvrtý bol nebezpečne preťažovaný. Odstrelili mu tiež jedno protónové delo s ústovým urýchľovačom, pulzátor a chladičové výmenníky. A aby toho nebolo dosť, mal poškodený aj radar a integritu plášťa. Niekde mu nenávratne unikol drahocenný vzduch a palubný počítač – PAPO to nebol schopný opraviť.